

THE CONDUCTOR'S WORK IN DIFFERENT TYPES OF ENSEMBLES

- SÉBASTIEN BAGNOUD

„Profese dirigenta a jeho práce v rozličných typech orchestrů a ansámblů“
Oponentský posudek diplomové práce HAMU v Praze, katedry dirigování

Sébastien Bagnoud si zvolil ke zpracování téma o práci dirigenta s různými druhy orchestrů, a to profesionálními i amatérskými. Vycházel přitom především ze svých vlastních dirigentských zkušeností, které nabyl za pobytu ve francouzsky mluvící části Švýcarska, doplněných názory tří profesionálních dirigentů, působících v této oblasti. Téma je velmi zajímavé i pro českého hudebníka: při čtení pisatelových zážitků se okamžitě vybavují paralely se situací v Česku. Diplomní práce (dále DP) je napsána anglicky.

DP je rozčleněna do úvodu, 6 kapitol s podkapitolami, závěru, pramenů a literatury a dodatku. Má celkem 47 stran. Literatura je bohatá, převážně ve francouzštině; mezi autory jsou mj. také dirigenti světového věhlasu. V dodatku jsou uvedeny krátké umělecké životopisy oněch tří profesionálních dirigentů - konzultantů spolu s jejich fotografiemi.

V úvodu autor poznamenává, že názory obsažené v DP vyplývají jak z jeho vlastní práce s hudebními tělesy, tak i z různých setkání s jinými hudebníky, se sólisty, profesory, kolegy a konec konců i posluchači. Aby zajistil názorovou mnohost, konzultoval celou problematiku se zmíněnými třemi osobnostmi, dvěma dirigenty a sbormistrem. Ti se pak průběžně k jednotlivostem vyjadřují.

1. kapitola definuje pojem dirigent. Autor cituje řadu různých mínění z pramenů a podává vlastní přesvědčivou formulaci.
2. kapitola je přehledem profesionálních schopností včetně organizačních, jež musí dirigent mít. Zdůrazňuje také jeho lidský vztah k hudebníkům.
3. kapitola přináší výčet typů hudebních těles od filharmonie přes různé dechové orchestry až k big bandu a pěveckému sboru, vždy s poukazem na jejich složení. Dirigent musí přistupovat ke všem druhům těles se stejnou dávkou profesionality.
4. kapitola se zabývá způsoby, jak se z hudebně nadaného člověka může stát dirigent, jak by se měl školit od raného mládí až po vysokoškolské vzdělání. Zdůrazňuje důležitost studia zpěvu. V podkapitole 4.1 autor popisuje své vlastní kontakty s hudbou, jak ji studoval a provozoval od dětství až do dnešních dnů.
5. kapitola pojednává o rozdílech dirigentské práce v amatérských a profesionálních hudebních tělesech. Jaké další schopnosti kromě těch profesních musí dirigent mít, to se dovídáme v podkapitole 5.1 - např. u amatérů trpělivost a umění motivovat, u profesionálů rychlost a efektivnost práce.
6. kapitola je souborem zkušeností, které autor získal za svého působení jako dirigent různých typů ansámblů. Seznamuje nás v sedmi podkapitolách se zkouškovými metodami v amatérském pěveckém sboru, smyčcových a dechových souborech i s prací v profesionálních symfonických a operních orchestrech. Do pasáží o amatérech se pozitivně promítají autorovy poznatky z mnohaleté činnosti v těchto tělesech.

V závěru autor konstatuje, že napsání této DP bylo pro něj obohacením, a zamýšlí se nad budoucností hudby, především vážné, v důsledku opadajícího zájmu mládeže o ni. Dochází k závěru, že je nutné pěstovat vztah člověka k hudbě systematicky již od nejtělejšího věku.

Hodnocení diplomové práce Sébastiena Bagnouda:

Autor plně využil možností rozsahu DP, obsah i rozvržení do kapitol jsou velmi dobré.

Kapitoly 1, 2, 4 se věnují osobnosti dirigenta jako profesionála i člověka, proto je i český překlad názvu DP zcela na místě. Jednotlivé myšlenky jsou srozumitelně rozvedeny do přiměřené šíře, úvahy a závěry jsou logicky jasné. Text je napsán lehce, místy vtipně. Dobrým nápadem bylo konfrontovat autorovy pohledy se třemi osobnostmi, jež působí ve francouzsky mluvící části Švýcarska jako dirigenti různých souborů a pedagogové. Tím, že jejich názory jsou často podány přímou řečí, bylo dosaženo také zvýšené čtivosti textu, stejně tak citací dirigentských kapacit z literárních pramenů.

Těžištěm DP je 6. kapitola o činnosti dirigenta v různých typech souborů, převážně amatérských, s nimiž má autor poměrně bohaté zkušenosti. Amatérské muzicírování je ve Švýcarsku velmi rozšířené, špičkové soubory mají často kvalitu profesionálních těles. Jako student pracoval autor s amatéry hlavně v různých dechových a smyčcových orchestrech, též jako sbormistr. Ukazuje různé zajímavé pracovní postupy, velký důraz správně klade i na schopnost dirigenta vytvořit si s hráči dobrý vzájemný vztah.

Pojednání o práci s profesionály není tak podrobné, autor s nimi ještě nemá mnoho zkušeností. Přesto se domnívám, že i tyto kapitoly mohly být obsažnější. Zajímavé by byly nejen údaje o druzích a rozvrhu zkoušek při přípravách koncertních projektů a premiéry Viléma Tella ve Švýcarsku, ale také autorovy zkušenosti z České republiky s profesionální PKF, vysokoškolskými AKS a plzeňským operním souborem.

Pokud se týká formální úpravy textu, doporučil bych dát předposlední odstavec na str. 15 do uvozovek a poslední odstavec na str. 28 vypustit, je v DP dvakrát.

Tím, že autor zpracovává převážně své vlastní zážitky, vyznívá celek přesvědčivě. Považuji tuto diplomovou práci Sébastiena Bagnouda „Profese dirigenta a jeho práce v rozličných typech orchestrů a ansámbků“ za přínosnou.

Navrhují hodnocení A.

V Praze 27. května 2018

Mgr. Ivan Pařík
oponent